

Panium - Iskay chunka yupayniyuq

Daniel 11-pa qatinqinmanta hinallataq 2025 watapa amonestaciónninmanta

Jeff Pippenger

2026-03-02

Versículo chunka qmantapas suqta chunkakama hunt'akusqa historiapa ñawpaq ruraynin riqsichirqanmi Romaq visionta sayachiq hamusqanta 200 a.C. watapi, chay kikin watallapitaq Panium maqanakuy karqan; hinaspan ñuqaqa niyani 2025 watapi Roma hamusqanta hinaspa visionta sayachisqanta Trumpwan Papa Leónpa qallarichisqanwan. 2025 wataqa sapallanmi kachkan maypichus huk Papa hinaspa Presidente chay kikin watapi qallarichisqa karqanku. Uywa hinaspa chaypa rikch'ayninqa 2025 watapi tukuy qhawariyta munasqankupaq hatarichisqa karqan. Ñawpaq ñiqinkunamanta hukniraymi, ñuqaqa versículokunapa qatipayninta churani, manataq ñawpaqta versículokunata hunt'aq historiatachu. Historiwanqa acuerdoyuq kani, ichaqa historiapa marconninpaq versículokunapi kaq huk qatipaymanta horqomuni, manam historiatachu versículokunapa marconninta sut'inchananpaq apaykuni. Ñoqaqa niyni iskaynin ñankunaqa iskayninpas chiqap kasqankuta.

Macabeokunapa Kutiripaynin

Maqabeykunapa mirayninta hinallataqmi churani. Maqabeykunapa hatarikuynin 167 a.C. watapi karqa, 200 a.C. watapi Paniumpi maqanakuy qhepaman sumaqa, hinaspa 63 a.C. watapi Pompeyoqa Jerusalenta hap'iqtin manaraqmi chayamurqachu. Chay mirayqa qallarin chunka suqtayuq versiculomanta, chaypi general Pompeyoq 63 a.C. watapi Jerusalenta atipayninmanta, hinaspa chaymanta rinqa Tiberias César kama, paymi kamachirqan Jesús chakatasqa kasqan p'unchaykuna. Chakata hinaspa Tiberiasqa rikuchisqa kachkan chunka hukniyuq qapitulumanta iskay chunka iskayniyuq versiculopi.

Paypa ñawpaqninmanta unu llump'aqpa rikch'ayninwan hina maqasqa p'asñasqa kanqaku, pakisqataq kanqaku; arí, hinallataq rimanakuyka kamachiqninpas. Daniel 11:22.

Versículo chunka suqtayuqpi, General Pompeyoqa 63 a.C. watapi Jerusalénta atipan, hinaspa versículo iskay chunka iskayniyuqpi 31 d.C. watapi cruzqa, huk profecía siq'ita rikuchin, chay siq'iqqa Domingo kamachiypa huk símbolomanta qallarin hinaspa Domingo kamachiypa huk símbolowan tukukun. Versículo iskay chunka kimsañiyuqqa kay pasajepi huk sayaymi; chayrayku versículo iskay chunka iskayniyuqta señalan, versículo chunka suqtayuqpi qallarisqa profecía siq'ip tukukuynin kasqanta. Versículo iskay chunka iskayniyuqpi siq'ip sut'i tukukuyninwan kускаqa, versículo iskay chunka iskayniyuqpas versículo chunka suqtayuqpi rikuchisqa kikillan waymarkpa símbolon kasqanmi; chayhinaqa alfa hinaspa omega testigota quspa, versículo chunka suqtayuqmanta iskay chunka iskayniyuqkama huk sapaq profecía siq'i kasqanta rikuchin.

Kayman yapayku, chunka chunka pichqa chunka kimsayoc hinaspa chunka suqtayoc qillqakuna Seleucidaqhapa qhapaq suyuyman Romano atiyman tikrayta señalashanku, hinaspan rikunki Seleucidakunamanta pichqa chunka kimsayoc qillqapi p'akiy kasqanta chunka suqtayoc

qillqakama Romanokunaman, hinaspa chunka suqtayoqmanta iskay chunka iskayniyoq qillqakama riqsichisqa siq'i sut'inchasqa sapallan profetico siq'i hina. Chunka suqtayoq qillqa qatiq atiyta yaykuchin, paymi Judeata kamachinqa; chhaynataq profetica historiapa tikrayninta señalashan, imaynan chunka kimsa chunka kimsayoq qillqapi kasqanta hina. Siq'i qallarín hinaspa tukukun Domingo lawpa simbulonwan, hinaspa siq'i tukukun chunka hukniyoq qapqapa iskay chunka iskayniyoq qillqapi.

Smith—hinaspa Kimsa Cesar-kuna

Chunka versículo chunka soqtayuq domingo p'unchay kamachiyta rikuchisqan, hinallataq versículo iskay chunka iskayniyuqpas, iskaynin versículokuna hukninwan huknin tupachisqa kananmi mañan. Urías Smithqa versículo iskay chunka kimsayuqmanta rimarin, hinaspataq sut'inchan imaraykuchus chayqa ñawpaq versículokunapa willakusqan historiapi aswan ñawpaqman qallarisqa historiata rikuchin, mana versículo iskay chunka iskayniyuqpa cruzmanta chaylla qhepanta hamuq historiatachu rikuchin.

“‘VERSÍCULO 23. Paywanwan ruwasqan qhepataqa q'ellichaspa llamk'anqa; hinaspan wicharinqa, huch'uy llaqtawan kallpachasqa kanqa.’”

Kaypi parlakusqa rimakusqan “paywan” ruwaq alianzamqa, versículo 14-manta qallarispa profecíapa yuyayninpi rimakusqan chayllam kanan; chayqa romano atiyiniyuq kasqantataq mana ch'ullallaña rikuchin profecíapa hunt'akusqan kimsa runakunapi, ñawpaqtaña qhawarisqanchik hina, paykunaqa qatiqninpi romano imperiota kamachirqanku; sutinkutaq kaykuna karqan: Julio, Augusto, hinaspa Tiberio César. Ñawpaq kaqmi, kikin llaqtanpa sinchi markanman atipayninwan kutimuspa, mitk'akuspa urmarqan, hinaspa manaña tarisqachu karqan. Versículo 19. Iskay kaqmi impuesto hunt'aq karqan; hinaspa reinopi sumaq k'anchayninpi kamachirqan, mana phiñakuypichu nitaq maqanakuy pichu wañurqan, aswanpas kikin puñunanpi hawka wañuywan. Versículo 20. Kimsa kaqmi iskay uya runa karqan, hinaspa aswan mana allin kasqayuq runakuna ukhupi huknin karqan. Payqa qasi kayllawan reinoman yaykurqan, ichaqa kamachiyninpas kawsayninpas maqanakuy atiyiniyuqwan tukukapun. Hinaspa paypa reinonpi pactopa Príncipen, Jesús de Nazaret, chakatanapi wañuchisqa karqan. Versículos 21, 22. Cristoqa manam hayk'aqpas wakmanta p'akichisqa nitaq wañuchisqa kayta atinchu; chayrayku mana huk gobiernopichu, nitaq huk tiempo pichu, kay ruwaykunapa hunt'akuyninta tariyta atisunmanchu. Wakinkunaqa kay versículokunata Antioquoman churayta munanku, hinaspa judiokunapa altomisayuqkunamanta hukninta pactopa príncipe nispa ruranku, mana hayk'aqpas chay hina sutichasqa kashaqtinku. Kayqa chay kikillan yuyaychaymi, mayqinchus Antioquopa reinonta Daniel 8-pa waqra huch'uy nisqapa hunt'akuyninman tukuchiyta munan; hinaspa chayqa chay kikillanrayku apamusqa: hatun pruebakuna waskhatam p'akiyta munan, mayqenwan rikuchisqa kashan Advent doctrinaqa Bibliapa doctrinann kasqanta, hinaspa Cristoqa kunan ñaña punkupa qayllanpi kashanta. Ichaqa pruebakunaqa manam urmachisqa kayta atinchu; waskhaqa manam p'akisqa kayta atinchu.

“Imperiopa secular ruwayninkunata qhatipaspa, qanchis chunka semanakuna tukukuyninkama uraykachiwanchikña, profetaqa, 23 versículopi, kutichiwanichik Romanokuna Diospa

llaqtanwan cheqap yuntasqa karqanku judío pactowan, Cristo Manaraq Paqarinmanta 161 watapi; chaymanta pacha hinaqa sut'i ruwaykuna qatippi pusasqa kachkanchik iglesiapa qhipa atipayninkama, hinallataq Diospa wiñay reino sayachisqa kanankama. Judíokunaqa, siriokuna reyninkuna sinchi ñak'arichisqa kashaqtinku, Romaman kachaqkunata apachirqanku Romanokunapa yanapayninta mañakunankupaq, hinaspa paykunawan 'munakuywan huñunakuy pactopi' huñunakuykukunanpaq. 1 Mac.8; Prideaux, II, 234; Josephuspa Antiquities nisqa, 12 watuch'a, 10 t'aqa, 6 rakina. Romanokunaqa judíokunapa mañakusqankuta uyariqku, hinaspa kay simikunapi qillqasqa kamachiyta paykunaman qorqanku:—”

““Senadupa kamachisqa kamachiy, yanapanakuywan khuyanakuywan rimanakuyta judíokuna llaqtawan ruraymanta. Manan allinchu kanqa Romanokunapa kamachisqa runakuna judíokuna llaqtawan maqanakunankupaq, nitaq chayta ruraqkunata yanapanankupaq, trīguta, barcokunata, utaq qolqeta apachispapas. Ichaqa pipas judíokunaman maqayta qallariman chayqa, Romanokuna atinankuman hina paykunata yanapanqaku; hinallataq, pipas Romanokunaman maqayta qallariman chayqa, judíokunapas paykunata yanapanqaku. Judíokuna kay yanapanakuy rimayman imatapas yapayta munanku chayqa, utaq imatapas qichuyta munanku chayqa, chayqa Romanokunapa tantiyasqa munayninwanmi rurasqa kanqa. Hinaspa ima yapasqapas chayna yapasqa kaspapa, kallpayoqmi kanqa.’ ‘Kay kamachiyta,’ nispa nin Josefo, ‘qillqarqa Eupólemo, Juanpa churin, hinaspa Jasón, Eleazarpa churin, Judas llaqtapa hatun sacerdote kashaqtin, hinaspa wawqen Simón ejército-pa apu general kashaqtin. Kaymi karqa Romanokuna judíokunawan ñawpaq rurasqa rimay; hinaspataq kay hinamanta kamachisqa karqa.”

“Kay pachapi Romakunaqa pisilla llaqtam karqanku, hinaspataq qallarirqanku llullakuypi, icha yachaywan umallikuypi llamk'ayta, imaynachus simi niyqa chayta niqnin. Hinaspataq kay chiqanmantaqa sapa kuti, utqaymantaq mana sayaq wiñay pataman wicharirqanku, qhipaman chaskirqanku chay atinyuy kaypa patanman.” Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 270, 271.

Manam qanchu versículo iskay chunka iskayninpa cruznin huk siq'ita tukuchin huk señaltawan, chay señaltataq siq'ipa qallariyninpi kashan; astawampis qatip versículotaq kutimun chay cruzmanta ñawpaq kaq historiawan, Paniu qhepata kinsa chunka watayuqman hina, hinaspa Roma Jerusalénta atipananmanta pachak watayuq ñawpaqman hina. Kaypi Smith judíokunapa ligankup waymarkninta riqsichisqa, paymi chayta 161 a.C. nispa reqsichin, wakin ñawpaq pionirokunapa 158 a.C. nispa reqsichinku. Kaypi noqaqa mana ancha fechamantaqa yuyaychkanichu, aswanqa chaymi: versículokuna chunka suqtayuqmanta iskay chunka iskaynin kama huk línea de historia profética nisqata representan, maypichus domingo kamachikuy chay siq'ipa alpha hinaspa omega kashan. Hinaqtin, versículo chunka suqtayuqmanta iskay chunka iskaynin kama siqi sut'inchasqa kaptin, versículo iskay chunka kimsayuq yapamanta nispa hatunyachin chay historiata, versículokuna chunka suqtayuqmanta iskay chunka iskaynin kama siq'ipi kaqta. Versículo iskay chunka kimsayuqwan representasqa línea profética de historiaqa Macabeokunapa historiyanmi, hinaspa Macabeokunapa historiaqa Estados Unidospa historiwan huk sumaqlaña parallelonmi.

Iskay Kuraq Ayllukuna

Macabeokunaqa Seleucidakunap qhapaq suyunkumanta hatarikuyniyuq maqanakuyta rikuchinku, chayqa qallarikurqan Antiochus Epiphanespa kamachisqan pacha. Chay hatarikuyqa norte lawpi kaq Seleucidakunap qhapaq suyunkupa contranmi karqan, chaymanta atipanakuy llusqirqan; chay atipanakuytataq iskay Judea ayllu kamachiykunamanta hukninman pusarqan, chay pacha tukukuyninpi Jerusalén llaqtapa 70 d.C. watapi chinkachisqanman chayarqan. Ñawpaq dinastíaqa Hasmoneokunap karqan, iskayñiqintaq Herodianokunap. Herodianokunap dinastíankunaqa iskayñiqin Judea kamachiy karqan norte lawpi kaq Seleucidakunap qhapaq suyunkumanta qispichisqa qhipaman. Chayqa Roma sistemawan chiqapllata tinkisqa karqan, ichaqa ñawpaq Hasmoneokunap dinastíankunaqa aswan judiokunapmi karqan. Hasmoneokunap dinastíankunaqa 141 a.C. watapi qallarikurqan, 37 a.C. watapitaq Herodianokunap dinastíankuna qallarikurqan, hinaspataq 70 d.C. watakama sayarqan.

Dinastiakunaqa rikchayninmi Judea suyupa kamachiyninta, ñawpa kaqta hinaspa chiqap hatun k'anchayniyuq allpata. Maccabeokunaq sayariyninqa 167 watamanta 160 watakama ñawpaq Cristo paqarinmanta karqa. 164 watapi ñawpaq Cristo paqarinmanta, Maccabeokunaqa Antiochus Epiphanesta Jerusalén llaqtamanta qarqorqaku, hinaspa templota picharqaku hinaspa musuqmanta Diosman qusqata churaykurqaku, Antiochus payta qhelliychisqan qhepaman; ichaqa manam 141 watakamañachu ñawpaq Cristo paqarinmanta chay chunka suyu Seleucidakunaq atiynin tukuy hinantinpi atipaykusqa karqa, chaymanta Hasmoneokunaq dinastianku qallariqnin karqa.

Herodespa ayllunkunaqa kay siq'ipa riqsichiqninmi, chayrayku Herodes Hatunmi wawakunata wañuchinankupaq kamachirqan Jesús paqarisqan p'unchawkunapi, churinña kamachiy karqan Jesús wañusqan tiempopi. Herodes Hatunqa taytanmi karqan, hinaspa Judéa suyupi qhapaq kamachiy rey karqan, ichaqa churinga mana reychu karqan, aswanpas tetrarca karqan, kayninqa ninmi suyu kamachiyta tawa rak'ipi hukninllapi, huk gobernador hina, mana rey hinachu. Chayraykun mana charirqanchu chay atiyta, chaymi Pilatowan huñunakunan karqan Cristota chakatananpaq. Jesús paqarisqanqa willakuy rimaypi “puchukay pacha” karqan paypa willakuy siq'inpi, wañuynintaq domingo kamachiyta rikuchin. Ñawpaq Herodesqa 1989 watata rikuchin, qhipa kaq Herodestaq domingo kamachiyta rikuchin. Tayta Herodesmanta churi Herodeskamaqa Cristoq willakuy siq'inmi.

Macabeokunapa miraynin qallariyninqa atipaq hatarinawanmi qallarín, huk chinchaysuyu qhapaq reypa contra, paymi judíokunaman griegokunapa kawsayninkuta, yachayninkuta, hinallataq religión griegatapas kallpachakurqan churananpaq. Hasmoneokunapa dinastíankuna qallariyninqa 1798 watata rikch'ariq karqan. Imaraykutaq chayhina, nispa tapukunki icha? Sichus huk dinastía qallarín profético “pacha tukukuypi,” imaynachus Herodespa dinastíanqa Cristo paqarisqanpachapi karqan hinata, chaymanta huk dinastíapas profética munakuyninrayku chay kikin qallariyniyuq kanman. Iskay dinastíakunaqa iskayninku “pacha tukukuypi” qallarín, Cristo paqarisqanta “pacha tukukuy” hina churaptinchikqa; ichaqa mana yuyayniyoqkunaqa hayk'aqpas mana rikunku chay mana wisq'asqa k'anchayta, mayqinchus “pacha tukukuywan” tupaqchasqa kachkan.

Ñuqanchik p'unchayninchikpi, imaynachus Cristopa p'unchayninpi karqa, chayhinallataqmi qelqakunaq yuyayninta pantasqa ñawinchay utaq mana allinmanta hamut'ay atikunman. Sichus judíokuna qelqakunata tukuy sunqunkuwan, mañakuywan hunt'asqa sonqowan yachayman mask'aspa estudiasqaku karqanman chayqa, mask'aynikuqam cheqaq yachaywan kutichisqa kanman karqa pachaqa imay kasqanmanta, manataq chayllachu, aswanpas Cristopa rikurimuynin imayna kasqanmanta. Manam Cristopa iskay kaq hatun llihiphi hamuyninta ñawpaq hamuyninman churankuñachu karqa. Danielpa testimoniunta karqaku; Isaíaspa testimoniunta, huk profetakunapaqtaq testimoniunta karqaku; Moisespa yachachisqanta karqaku; kaypitaq Cristoqa paykunapa chawpinkupi kasharqa, chaywanpas qelqakunata mask'asharqaku paypa hamuyninmanta prueba mask'aspa. Hinaspataq Cristoman ruwasharqaku kikillan imakunatachus willasqa karqa paykuna ruwanankupaq. Chhaynata ñawsayachisqa kasharqaku, mana yachaspataq imatachus ruwasharqaku.

“Chaymanta achka runakuna kunan p'unchaykunapipas, 1897 watapi, chay kikillanta rurashanku, mana ñawpaq, iskay kaq, kimsa kaq angelkunapa willakuyninkunapi tantiyasqa pruebakunaq yachayninta kapusqankurayku. Wakinkunaqa Qelqakunasqa Qelqata maskhashanku kay willakuynikunaqa manaraq hamuq p'unchaykunapi kasqanta rikuchiq prueba maskhanankupaq. Paykunaqa chay willakuynikunapa cheqaq kasqanta huñunku, ichaqa mana profecia historiapi allin maypipas churankuchu. Chayrayku paykunaqa willakuynikunata maypi churana kasqanmanta runakunata pantachinankupaq peligropi kashanku. Mana rikunkuchu, mana entiendenkuchu tukukuy pachaqa tiemponta, nitaq maypitaq chay willakuynikunata churana kasqantapas. Diospa p'unchayninpa pakasqa puriywan hamushan; ichaqa yachaysapa hina yuyasqa, hatun runakunaqa ‘Yuraq Yachaymanta’ rimarishallankun. Manam Cristo hamuyninpa señalkunatareqa yachankuchu, nitaq kay pachaqa tukukuyninta.” Paulson Collection, 423, 424.

Cristopa paqarisqanta “tukukuy pacha” nisqawan reqsispa, chayrayku Maccabeokunaq mirayninta qhipa p'unchaykunaq kunan cheqaq yachachiy konteksuman apamunanpaq llave hina churanapaq, Cristotaq pasajepa cheqap chawpinpi churayta ruwan, chaymi huk prueba hina kay aplicación allin kasqantapas rikuchin.

Macabeokunapa mirayninpa rikuchin gloria espiritual allpata, chay rikuchiyqa qallarin huk pacha-pi maypichus gloria allpapa llaqta runankuna t'aqakun rey del norte-pa política hinaspa religión nisqapi kamachikuyninmanta. Macabeokunapa hatarikuynin, mayqanmi púsarqan dinastía hasmonea-man, 1776 watata rikuchin, hinaspa Macabeokuna ruwasqan hatarikuynin rey del norte-pa contranpi rikuchirqan Guerra Revolucionaria-ta. Iskay chunka iskayniyuq wata, 1776-manta 1798-kama, rikuchin Macabeokunapa hatariyta mayqanmi púsarqan dinastía hasmonea-man tiempo del fin nisqapi 1798 watapi, chaymi hinallataq purirqan dinastía herodiana qallarisqankama tiempo del fin nisqapi 1989 watapi. Dinastía herodianaqa purirqan Jerusalén llaqtapa tukusqankama 70 d.C. watapi.

Kay llaqa riqsisqa kay ñan ñawpaq willakuypi iskaymanta kasqanta; ñawpaq sumaqaq allpata rikuchin, chaymi kunan pacha sumaqaq allpata unanchan, hinaspata qallarin huk ñan willakuy ukhupi, chayqa versículo chunka suqtayuyqumanta qallarispa, maypichus Romaqa sumaqaq allpata ñawpaq kuti atipan, chayhinaqa kay ñanpa ñawpaq tema-ninta reqsichin. Versículo chunka

suqtayuyqmanta versículo ishay chunka iskayniyuqkama ñanqa sumaq allpata sut'ichan, hinaspa paypa contexto-ninca utqaylla hamuq domingo kamachiymi. Chay ñanpas ishkay yupaychaj ayllukunatam sut'ichan, mayqenkunachus iskaynin dinastía gobiernonkunata llawllinchanku. Saduceokunaqa aswan pisillam karqanku, ichaqa lliwpi judío religión sistema-tawan política sistema-tapas iskaynin dinastía pacha-kunapi kamachiq hina munaychakurqanku. Religión sistemaqa sacerdocio-wanmi pusasqa karqa, chay sacerdocio-tapas Saduceokuna hinallataq Fariseokuna llamk'achirqanku. Hasmoneo hinallataq Herodespa gobiernonkunapas Fariseokuna wan Saduceokunaq llawlliywanmi kasqanku, hinaspa chay ishkay dinastiakunaqa 1798 watamanta domingo kamachiykama Estados Unidospa gobiernonta sut'ichanku.

Fariseokuna, Saduceokunapas ishay huñunakuykuna kanku política yuyayman hina qhawasqa, esclavitudmanta ima sayayninkuwan sut'ichasqa. Demócratakuna esclavitudpa favorninpi kanku, Republicanakunataq esclavitudpa contranpi; hinaspataq iskayninku kuskan Estados Unidos nisqa llaqtapa constituciónman hina kamasqa gobiernopa políticapa aparato-ninwan llamk'anku. Chay gobiernopa Apocalipsis chunka kinsayuqpi kay allpa animalmi, allpa animalpa hawaq historia-nintaq republicano waqranmi rikuchin. Ukhu historia-nintaq protestante waqranmi rikuchin. Waqrakunaqa animalpi rakisqa kanku, animalqa Constitución kasqanrayku, mayqinchus estadopa waqranmanta iglesiapa waqran-ta rakirin; ichaqa iskayninku kуска historiata purichinku. Republicano waqraqa ishay kallpayoqmi, esclavitudpaq utaq esclavitudpa contranpaq. Protestante waqrataq ishay kallpayoqmi, qanchis kaq p'unchaw samana p'unchawpaq utaq intipa ñawpaq kaq p'unchawninpaq.

Panium maqan ch'awqaqa qhipaman kimsa chunka watakuna hina pasasqanmantam Macabeokuna Estados Unidospa historianta Bibliapa profeciapi soqta kaq reino hinata señalan. Chaymanta hina pachak watakuna qhipamanmi versículo chunka suqtayuy hunt'akun, Jerusalén llaqta atipasqa kaptin, cruzta rikch'achispa. Judeaqa ishay kaqmi kinsa hark'akuna ukhupi Roma atipaykusqan, pacha tukuyta kamachiyta hap'iqtin. General Pompeyoqa Siriata atiparqan 65 a. C.-pi, chaymanta Judáta 63 a. C.-pi. Augusto Césarmi kimsa kaq hark'ata atiparqan Actium maqanakuypi 31 a. C.-pi. Kay historiataqa versículo chunka suqtayuyqmanta ishay chunka iskayniyuq kama rikhuchin.

Chakana pacha hamuqkama, Macabeokunapa historiankuq puriyninga ishkay pachak wata hinaña purisharqan. Urías Smithqa reqsinmi, ishay chunka kimsañiqin versículopi judíokunawan ligata ruwasqa historiataqa, historiapi qallariy punkuman tupachinapaq kasqanta, chayqa casi ishkay pachak wata ñawpaqpi karqan, ishay chunka iskayñiqin versículopi chakana historiapi ñawpaqninpi. Ishey chunka iskayñiqin versículopi chakana historiataqa suqta chunka soqtayuy versículowan tupachina, imaraykuchus suqta chunka soqtayuy versiculupas Domingo kamachiymi. Chaymi niy, Macabeokunapa siq'in, Judápa hatun sumaq allpanpa historiyan kasqan, qallarín suqta chunka soqtayuy versiculupi Domingo kamachiy ñawpaqlataña.

Maypacha ñawpaqta allinta entiendespa yachanchik chaymi Millerita runakunapa historianku rikuchin huk pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa historianta, chayqa atinchikmi Millerita runakunapaq pacha tukukuyinta 1798 watapi churananchik, huk pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapaq pacha tukukuyinwan 1989 watapi. Kayta ruwaspanchikqa, ñawpaq kaq hukñiqin angelpa historianta iskayñiqin angelpa historiankuwan tantachispa churanchik,

kinsañiqin angelpa historiankuwan kуска. 1798 hinallataq 1989 qa alpha omega markakuna kanku Daniel chunka hukniyuq qillqapa tawa chunka versiculopa historiampaq.

Chunka tawa pusaq chunka qallariyku “tukukuy pacha”pi qallarin, chaytaqa sasachaypaq mana kaqta 1798 kasqanmi allin sut’inchaywan rikuchin; hinaspataq allinta unanchasqa kaspа, Unión Soviética nisqapa 1989 watapi urmayninqa tawa pusaq chunka huch’uy rimayta hunt’arqan, chay hunt’akuytapas “tukukuy pacha” karqan. Iskay “tukukuy pachakuna”, huk huch’uy rimayllapi, chayqa kikin capítulo nisqallapim kachkan, maypichus Macabeokunapa siq’in kasqan. Macabeokunapa hatarikuynin, mayqinchus dinastía Hasmonea nisqaman pusarqan, chayqa 1776 watamanta 1798 watakama iskay chunka iskay watakunata rikuchin. 1798 watapi dinastía Hasmonea qallarin, hinaspataq dinastía Herodiana 1989 watapi qallarin.

Daniel chunka huk ñiqin versículonmi 1989 watata riqsichin, chunka suqta ñiqin versículonataqmi Domingo leyta. Chay versículokunapi kaq historiapa siq’inqa kimsa maqanakuykunata, huk uray llaqtamanta reypa wañuyninta, hinallataq Roma llaqtapa profétic historiaman yaykuyninta rikuchin. Chaypin iskay dinastíakunapa siq’inpas kan, chaykunataq rikch’achin chay tikrayta imaynachus Revelación chunka kimsayupqa allpa uywapa rikchayninpi kaq, paymi “iskay waqra corderohina” karqa, hinaspa “dragónhina rimarqa.” Hukmanta hukman riqsiyninman hina, ñawpaq judío dinastíaqa corderon, iskay ñiqin romano dinastíataq dragónmi. Ñawpaq dinastíaqa judíomi karqa, iskay ñiqintaq romanomi karqa. Judío kaptinpas romano kaptinpas, allpa uywaqa iskay waqrayuqmi karqa.

Dinastía judiakunaqa cuernop protestanteta rikuchin, dinastía romanakunaqaqa cuernop republicanota rikuchin. Iskay cuernokunapas iskayman rakisqa profétic rakiyta hap’inku. Saduceokunawan Fariseokunaqa qullqiyuq runakunata esclavidudman yanapaq Demócratakunapa marconninta qunku, esclavidudpa contra Republicanokunaman ch’iqninakusqankuwan; chaynallataq yuyayninnaq vírgenes necias nisqakunapa iskaycha rakisqanta rikuchinku, vírgenes prudentes nisqakunawan contrastaq. Fariseokunaqa, vírgenes necias hina, ñawpaq llaquchikuypi pichasqa kanku; Saduceokunataq iskay ñiqin templopa pichaypi pichasqa kanku. Fariseokunaqa, Sardis iglesiaman rikch’akuq hina, kawsaypa sutiuyuq kasqankuta rimarqanku, ichaqa wañusqa kanku, chayrayku ñawpaqta pichasqa kanku; chaymanta Saduceokuna, Diospa atiyinta ñiqaqkuna, Medianocheqa Qapariyninpa atiyintawan mensajennta ñiqarqanku. Saduceokunaqa pactopi llaqtan runakuna kanku, paykunataqa pasasqa hinam saquesqa kachkanku; Saduceokunaqa allin musyakuypa kusionqa sonqollankuwan aswan kusionqa kaqkuna kanku.

“Cristopa hamuynin, ñawpaq angelpa willakuyninpi willasqa hina, noviompa hamuyninwan rikuchisqa kasqanta entiendisqaku. Paypa utqaylla hamuyninta willakuspa mast’arisqa hatun allinchakuyqa, doncellakuna lloqsinankuman hinallataq kutichirqan. Kay rikch’achiypi, Mateo 24 nisqapi hina, iskay clase runakunan rikuchisqa kanku. Llapanmi mechankuta, Bibliata, apakuspa, chaypa k’anchayninwan noviotarisqa lloqsirqaku. Ichaqa, ‘mana yuyayniyoqkunaqa mechankuta apakuspa, mana aceiteta apakurkuchu paykunawan,’ ‘yuyaysapaqkunaqa vasijankupi aceiteta apakurqaku mechankuwan kуска.’ Qhepa claseqa Diospa gracianta chaskirqan, Santo Espiritupa musuqmanta paqarichiq, k’ancharichiq atiniyninta, mayqanmi Siminta chakikunapaq mechata, ñanpaqqa k’anchayta ruwan. Diosmanta manchakuywanmi

Qellqasqakunata yachaqakurqaku cheqaq kayta yachanankupaq, sonqopiwan kawsayninpipas chuya kayta tukuy kallpawan mask'aspa. Paykunaqa sapankama experiencia-niyuq karqaku, Diospiwan Siminpipas ñiniyuq, mayqanmi mana atipasqa kachkanchu llakikuywan suyay unayaywanpas. Wakinkunaqa 'mechankuta apakurqaku, ichaqa mana aceiteta apakurkuchu paykunawan.' Paykunaqa impulsomanta kuyurirqaku. Manchakuyñinkuta chay solemne willakuyqa hatarichirqan, ichaqa wauqenkupa ñiyninmanmi hap'ipakurqaku, allin musyaykunapa ch'ispichka k'anchayninwan kosisqa, mana cheqaq kayta hunt'asqata entiendispa, mana sonqopi graciaq cheqaq llamk'ayninta charispa. Paykunaqa Señorwan tinkuq lloqsirqaku, utqaylla premiota chaskinankupaq suyay hunt'a; ichaqa mana alistakusqachu unayaypaqwan llakikuypaqpas. Pruebakuna chayamuptin, ñiyninku pisiyaq tukurqan, mechankupas chhullallaña rawrayta qallariq." El Gran Conflicto, 393.

Imapas siyásikachu otaq relijiosuchu iskaynin clasekuna huñunakunku yachakunapa contranpi, chawpi tuta kisispim. Kayta nispa, qallarirqanchik kay artikulota kay puntota oqarispa: ñoqaqa chunka tawaq versículota aplikashani versículokunapa puriyninpi maypi churakusqanman hina, versículokuna rikuchisqan histórico secuenciapa contranpi. Chay lógica-ta llamk'achini chunka kimsayuq versículopa churakusqanwan acuerdopi. Huk waymarkpa churakuyninqa historiapi hunt'asqanman tupanankupmi. Judíokuna Romawan ruwasqan ligaqa Macabeokunapa pacha tiempopin maypi chay versículota aplikana kasqanta sut'incharqan. Chunka tawaq versículopi "suwa runakuna", rikch'ayninta takyachikuna, chayta ruwarqanku 200 AC watapin, Panium maqanakuy kasqan hinallataq watapi; ichaqa maqanakuywan suwa runakunawanqa iskay sapa símbolokunam kanku.

"Suwaqkuna" nisqakunaqa willakuymán yaykunku, manam Panium maqanakuy p'unchaywan chiqap tinkiyta sayachinankupaqchu, aswanpas Antiochuspa atipaypaqña kasqa, pichqa watayuq, kallpannaqyasqa Egipto kamachiqwan imayna tinkisqankuta reqsichinankupaqmi. Paykunaqa mana munarqankuchu Egiptomanta trigo apamuyqa Roma Imperioman sayk'uchisqa kanan. Romaq pisi kallpayuq, pichqa watayuq Egipto qhapaqwan profetakuq tinkisqanmi chay versiculopi rimaypa yuyaynin. Chay haywariyqa reqsichin Putinpa yachasqan qhipa ruqyasqanta, Ucrania iglesiata Rusia iglesiaman kasqanman kutichiyta munasqanmantam, imaynatachus ñawpaqpi karqan, 1989 watamanta ñawpaqman. Chay yachasqanmi urin llaqtanpa sapaq usqhaylla wañuqyayta qallarin, hinaspa Putin wañuptin imaynatachus Ptolomeo wañurqan, utaq imaynamantapas qarqusqam kanman imaynatachus Uzías y Napoleon karqanku, profetakuq hina urmachisqam kan, chaymanta qhapaq llaqtanqa ashwan pisi atiyuq umallikunapa sutinchayninwan apachisqa kachkan. Chaymanta, pichqa watayuq qhapaqpa pacha chayamusqanmanta, papal Roma haykun paypa munayninkunata waqaychananpaq, chayqa Ucrania iglesia kasqanrayku.

Papakunaqa kamachikuyninqa manam huk parti-ta akllashanchu Rusiamanta utaq Ukrainamanta ortodoxo yachachiykunapa chawpinpi; aswanqa llapan partiikunawan pukllashan llapan religioso ayllukunata paypa kamachikuynin uraman apamunanku, hinallataq Isaias tawa nisqapi rikuchisqa hina.

Chay p'unchaypi qanchis warmikuna huk qhariyta hap'inqaku, nispa: Ñuqaykuqa kikiyku t'antata mikhusaqku, kikiyku p'achaykutapas churakusaqku; sutiykiwan sutichasqa kayllata munayku, p'enqayniykuta qichunaykipaq. Chay p'unchaypi Señorpa mallkin sumaq hinataq k'anchariq kanqa, kay pachapa rurunpas allin ancha munasqa kanqa Israelmanta qispisqakunapaq. Hinaspa pasananka, Sionpi puchuq kaq, Jerusalénpi qhipaq kaqpas, santu nisqa kanqa, Jerusalénpi kawsakkuqkunawan qillqasqa kaq sapaqnin. Isaías 4:1–3.

Papakuna llapa religionniyuq ayllukunata kamachin, qanchis warmikuna hina rikuchisqa, chayqa llapa iglesiakunata niyta munan. Chay qanchis iglesiakuna católica sutichasqa kayta munanku, chay sutinga universal niyta munan, ichaqa mana sut'inchu Diospa runankuna kasqanku, imaraykuchus kikinkupa p'achankuta churakuyta munanku. Llapa religionniyuq ayllukunapa hukllachasqa, pichus kikinkupa runa p'achankuta churakuyta munanku, ruwakun chay p'unchawpi maypichus “Jerusalén llaqtapi kaqkunaqa santo nisqa kanqaku”; chaymi Señorpa mallkin Laodicea runakunamanta Filadelfia runakunaman tukupuptin, chaypi papakuna llapa religionniyuq ayllukunapa uman tukuy, chay kikillan pachapi payqa politikapi ayllukunapapas uman ruwasqa kanqa.

1989 watapi, Ucrania nacionpi iglesiaka norte reypa llusp'iykuspa Unión Soviéticata llapanmanta apaqtinpa unanchaqa nin karqan, chaymantataq Putin ñawpaq kasukuywan umalliywan tinkisqa kaq relaciónta kutichiyta mask'anqa, urkunpin lepra onqoyta chaskinqa, hinaspataq mañakusqankunata mana chaskiq religionpa contranpi qatiykachayta qallarinqa. Chay qatiykachayqa Ptolomeopa kikin nacionninpi, Alejandría llaqtapi, pasakurqan; chayrayku Rusia ukhupi iglesiakuna, Romaqpa llank'ayninwan umalliychasqa kasqankuna, Putinpa imaqa hina munasqaqman tikranqan hinaspa tukukuyninman tukunganqa. Trump Panium maqanapaq wakichikushaqtin, pisi kallpayuq Egipto wamra reyta waqaychaqwan sut'i rikurichisqa t'inkisqa 2025 watapi reqsichisqa kachkan. Chay romano atiyniyoq, 200 a. C. watapi Egipto wamra reyta waqaychaq karqan, chay pachapa manañam wamra reyta waqaychanqachu. Payqa wamra reypa tukukuyninpaq yanapanqa. Roma, 200 a. C. watapi Egiptopa waqaychaqnin hina, Panium maqanapi Egiptopa thuñichiqnin hina Roma-ta unanchan.

Milleritakuna

Miller runakuna mana kimsa Romanoak atiyininkunata rikurqankuchu, iskayllatam rikurqanku, ichaqa paykunapa chiqaq kayninqa sapa imaynapas chiqaqllam karqa. Antiochus nisqapa profetiku yuyaychasqa unancha kasqa qawachin chayrayku versículo chunka tawayuqta churayta atisun versículo chunka pichqayuyqamanta ñawpaq historiapi, chay versículokunata ñawpaqta hunt'asqa historiapas versículo chunka tawayuqtawan chunka pichqayuyqapas iskay pachak wata ñawpaq Cristomanta (200 BC) watallapi churarqa chaypas. Ñoqaqa nishani versículo chunka soqtayuyqqa qaylla hamuq domingo kamachiy kasqanta, versículo chunka tawayuqtaq 2025 watata kasqanta, versículo chunka pichqayuyqtaq manaraq hamusqa Panium maqanakuy kasqanta. Antiochusmi qawachin kimsa maqanakuykuna huk profetiku siqi kasqanta, payqa kimsa maqanakuykunapim kachkan; ichaqa hinallataqmi qawachin ñoqa rimashqayta, chay versículokunapa qhipa p'unchawkunap apaykachaynin allinta t'aqasqa kaptin, siqimanta siqiman yachachiy ñanwan.

Antíoco karqan llaqa kimsa maqanakunapipas kasharqan, hinaspa qhipa p'unchaykunapi payqa papakunapa rantin atiyinta rikuchin 1989 watapi (Reaganwan Estados Unidoswan), 2014 watapi (Zelenskyywan Ucraniawan), hinaspataq Panium maqanakuypiqa chay kikin rantin atiylla kan 1989 watapi hina, imaraykuchus Jesusqa sapa kuti qallariymantawan tukukuymanta rikuchin. Ronald Reagan wañusqañam hinaspa pampasqañam, chayrayku Antíocopa historiapi testigunqa Milleritakunapa yachayman hina chiqapmi, ichaqa “line upon line” nisqa ruranapa kamachikuyninkunaman sujetasqam. Versokunapi qhipa papal rantin atiyqa Trumpmi, maski historiapi Antíoco llaqa kimsa maqanakunapipas kasharqan chaypas. Verso chunka kimsayuqta hunt'ananpaqmi Trumpqa iskay kaq akllayta chinkanan karqan, imaraykuchus verso chunka kimsayuqpi payqa “kutimun,” ñawpaqmantapas aswan kallpawan, rinrinpi bala yaykunanta muchuyta atinanpaq hina kallpayoq; chayqa allin llaqtanpa paña mamallawan, paña hatun siki ruk'anwan kуска, yawarwan hawisqa kananpaq kasharqan, sacerdotekuna hawisqa kaptinku.

Reaganqa Trumpqa rikch'achirqan, imaraykuchus Reaganqa qhepa p'unchaykuna pacha 1989 watamanta qallarispalla qhepa pusaq umalliqkunamanta ñawpaqninmi. Lincolnpas Trumpqa rikch'achirqan, imaraykuchus payqa Republicano partiyumanta ñawpaq umalliqmi karqan. Lincolnqa qullqiyuq runakunata uywa hinata hap'iyta munaspa sayaq Demócrata runakunaq, Romawan huñunakusqankuwan, wañuchisqa karqan; hinallataq Ronald Reaganpas papakunaman hina kasqanmanta tupaqnin Juan Pablo IIpas wañuchiyta munasqakuymanta qispirqanku. Trumpqa 2020 watapi políticamente wañuchisqa karqan, suwasqa akllaywan, Apocalipsis chunka hukniyuq qanchis kaq versiculopi hunt'akusqanman hina; chaymanta 2024 watapi kawsarimpuq, chunka hukniyuq kaq versiculopi hunt'akusqanman hina.

Paykuna kasqokuna testimoniota tukuchiptinkuqa, uku mana tukukuq t'oqomanta llusqimuq bestiaqam paykunawan maqanakunqa, atipaykunqa, hinaspa wañuchinqa. ... Kimsa p'unchaw kuskanmanta qhipamanqa, Diosmanta kawsay Espíritu paykunaman haykun, hinaspa chakinkupi sayarirqanku; hinaspa hatun manchakuy paykunata rikkuqkunaman urmaykurqan. Apocalipsis 11:7, 11

Trump-pa kawsarimusqanmi karkan chunka kimsayuq chay qillqapi nisqa “kutimuynin”, chaymantaq Roma llaqtapa huk kasqanta rikuchi tupachiynintapas qorqan; Romaqa “qanchismantapuni pusaq kaqmi”, Trump-taq Roma-pa rikchayninmi.

Kay animalmi karqan, kunanqa mana kasqan, paymi pusaq kaq, qanchisniyuqmantaqmi, chinkaymanmi rin. Apocalipsis 17:11.

Trump-pa iskay kaq kamachikuyninmi Reaganmanta pacha pusaq ñiqin umalliqta payta ruwan, hinaspapas soqta ñiqin umalliqña kasqanrayku, papakunapa kamachikuyninwan tupaspapa Trumpqa “pusaqmi, qanchniyuqmanta kaq” nisqami. Pusaqqa kawsarimuypa unanchanmi, chaymi kallpanchan payqa, papakunapa kamachikuyninpa rikch'aynin hina, “kutimunanpaq” wañuchiq ch'akiyta chaskispa hampisqa kananpaq munasqanta.

Hinaspanmi rikurqani umanmantapas huknin wañuyman hina k'irisqa kasqanta; ichaqa wañuyman apaq k'irisqa hampisqa karqa; hinaspan tukuy pacha runakuna admirakuspa qatiqkuna karqaku chay bestia. Apocalipsis 13:3.

Wañuyman chay aqsasqa k'irisqa allinyachisqa kaptin, pacha llapa “uywanmanta muspharin”; chay hina, Trump 2024 watapi qanchisniyoqmanta pusaq kaq hina kawsarimuspa, payqa “kutimuran”, hinaptin pacha llapam paymanta muspharirqan.

Kimsa p'unchayta huk kuskan p'unchaywan tukuykuya, Diosmanta kawsaypa Samaynin paykunaman yaykurqan, hinaspa chakinkunapi sayarirqanku; hinaspa paykunata qhawariqkunaman ancha manchay urmaykurqan. Hinaspa hanaq pachamanta hatun qapariyta uyarirqanku, paykunata nispa: Kayman wichariychis. Hinaspa phuyu ukhunta hanaq pachaman wicharirqanku; awqankunataq paykunata qhawarirqanku. Apocalipsis 11:11, 12.

Trumpqa “kutimurqan” 2024-mi niriyaumik qinikkannirmi, tavvauvlunilu 2025-mi ilaayuk Trump pope Leo-lu tamarmik atiliurtaullutik havaktitaulersimallutik. Jesusip nalunaiqtuq, nalauttuqlu mianiqsijuq uqautigivaa, kinaluunniit takujumayumut.

Chaymi, Daniel willakuy qelqaqpa nisqan chinkachiq millay millaychayta qhawaspaykichik, chay santu cheqepi sayasqanta, (piña leespaqa, hamut'aspa unanchachun.) Mateo 24:15.

Marcos rimanchis ichapas aswan sut'itaqa niyta.

Ichaga qankuna rikunkichiktaq ch'usaqyachiypa millay cheqninta, profeta Danielpa nisqanta, mana sayananpi sayachkaqta, (leeq hamuqqa entiendanam,) chaypacha Judeapi kaqkuna orqokunaman ayqekuchunku. Marcos 13:14.

Ch'inniy qhisichiq millay kay Roma-mi kinsa pachakunapi. Ñawpa Roma, papal Roma, hinaspa kunan pacha Roma, sapankama Diospa llaqtanpaq huk willakuy unanchakuy kanku. Chay willakuyqa reqsichisqa kanan tiyan Romaqa “santo cheqepi” utaq maypi “mana kanan tiyan chaypi” kasqanpi. Qhapaq allpaqa Qhelqasqa Simiypi santo allpam, Estados Unidos-taq espiritualmente qhapaq allpam.

Huk Señorqa Judá llaqtata herenciataq hap'inqa ch'uya allpapi, hinaspataq Jerusalénta hukmanta akllanqa. Upallaychis, tukuy aycha, Señorpa ñawpaqninpi; payqa hatarichisqa kashan ch'uya tiyananmantam. Zacarías 2:12, 13.

Roma llaqtataq ch'uya cheqpi sayasqanta rikuspayki, Señorqa Jerusalenllatam akllan kachkan pactonpa llaqtan runankuna kananpaq qhipa kutipi. Reagan, pusaq presidentekunamanta ñawpaq kaq, Bibliapa profeciankunapi anticristowan pakasqa huñunakuyta wakichisqanpi, chayqa Roma llaqtawan kichasqa huñunakuyta rikuchirqan pusaqñiqin, qhipa kaq presidentepa nisqanmanta, pacha tukukuypa tiempomanta pacha 1989 watapi. Omega unanchakunaqa achka kuti alfa unanchapa imayna kayninkunata kutichinku.

Papa Leónpa hinallata Trump-pa 2025 watapi qallariyninmi reqsichin Apocalipsis chunka kimsayuqpi lamar uywawan allpa uywawan kichasqa huk t'inkiy kasqanta. Trumpwan Leónwan kichasqa huñunakuyman kutiriy, Reaganwan Juan Pablo IIwan pakasqa huñunakuywan rikuchisqa karqan chayman hina, yachachiwanchikmi Egipto llaqtapi wawa reypa yanapaynin, 200 a.C. watapi chunka tawa versota hunt'asqa, qhepa p'unchaykunapi mana yanapayninta sut'inchasqanta.

2025 watapi hatarichin hawa qhawaq saphi rikch'ayta utaq willakuyta takyachin, Roma llaqtata hoqarisqanrayku, Danielpa reqsichisqan Roma paqariyninmi "ch'usaqyachiypa millay qipichakuynin" nisqa simbologíawan. Ch'usaqyachiypa millay qipichakuyninpa paqariyninpa "ch'usaqyachiy" nisqawan rikuchisqa thuñiy ñawpaqmanmi ruwakun. Cestio kamachisqanpi Jerusalén llaqtata muyurichkaspas, paqariyqa Roma kamachikuyninpa unanchankuna santuarioq qullana pampankunaman churakusqawanmi rikuchikurqan. Qhawaqkunaqa, entiendiqkunaqa, kasukuqkunaqa llaqtamanta llusqispa ayqekurqanku, chaymanta kutin muyuriy qallariptinqa waqaychasqa karqanku. Paykunaqa Roma paqariyninpa unanchanta rikurqanku. Pérqamo iglesia comprometisqa iglesiamanta t'aqasqa cristianokuna, chaymantapas Tiatira iglesia, huch'ayuy runa Diospa templanpi tiyaykuchkaptin rikuspankuqa chunlla pampaman ayqekurqanku. Chay testigokunaqa qhepa p'unchaykunapi Danielpa rimarisqan ch'usaqyachiypa millay qipichakuyninpa huk paqariyta reqsichinku.

Achka kutin rikuchishanchikña 1888 wataqa Cestioq muyurinan kasqanta, chaymantataq domingo p'unchaw ley nisqapa krisinmi tukukuyninpa Titoq muyurinan kasqanta. 1880 watakunapi Blair domingo p'unchaw ley proyectokuna, hinallataq 1880 watakunapi wakin uray suyu estadokunapi rurasqa domingo p'unchaw leykunawan kuskas, Cestioq willakuynin karqan; chaymi Panay Whiteq llaqtamanta karupi kawsaymanta yachachikuyninpi rakisqa churana chimpatapas señalarqan. 1880 watakunamanta ñawpaqtaqa paypa yachachikuyninpa kay karqan: hamuq p'unchawkunapi llaqtamanta karupi tiyayman kuyukuyta necesitasqachis; ichaqa 1880 watakunamanta qhipamanqa llaqtamanta karupi kawsayqa ñaña hunt'asqa kananpaqmi karqan. Blair Billkunaq willakuynin, 1880 watakunapi papan atipayninpa kamachiy señalta rimarisqa kachkaptin, 9/11pi Patriot Act nisqaman rikch'akuqmi karqan; Apocalipsis chunka pusaqniyuq angelqa iskaynin historiakunapipis rikhurirqan.

9/11 karqa Cestiuspa willakuyninmi karqa, paypa atiniyninta churaspa chay santu cheqepi mana maypipas kananpaq kaqpi; 9/11-piqa Romanokunapa kamachikuy ley English leyta rantirirqan. 2021 watapi Pelosi Juiciokunapiqa due process clause nisqaqa qichusqa karqa, chaymi huk yapay saruyña rikuchin Tituspa muyuriyman, chaymi tukukun utqaylla hamuq Domingo leywan Estados Unidos llaqtapi. Chay muyuriyqa huk tiempopuni. 1888qa riman ukhu Protestant cuernopa hatarikuyninmanta, 9/11-taq riman hawa Republican cuernopa hatarikuyninmanta. Papa paqariynin gloriosa allpamanta, chay kikin watallapi tukupaq presidenteqa paqariqtaq, rikuchin chay tukupaq willakuyta: chinkachiq millay ruway sayasqa kanan mana maypipas kananpaq kaqpi, Panium maqanakuy manaraq qallarinanpaq. Panium maqanakuyqa chiqanta pusamun Domingo leyman hinaspa Actium maqanakuyman, chaymi rikuchirqan kinsa kaq hinaspa qhipa hark'ayta pagano Romaqpaq; chaymantapa pagano Romaqa aswan hatun kamachiywan kamachirqan 360 watakunata, Daniel 11:24 nisqapa hunt'asqanman hina. Domingo leypiqa soqta kaq hinaspa qanchis kaq qhapaq suyuqkuna iskayninku Romaq atipasqan kanku, chaymantapa kunan pacha Romaqa kamachin huk simbólico hora, utaq tawachunka iskayniyuq simbólico killakunata.

Chunkaq soqtachasqa chhikaqpi Pompeyo, mayqinchus chayraq Siria llaqtapi pagano Romaq ñawpaq hark'ayninkunata atiparqan, chaymanta Jerusaléntapas atipan. Pompeyoqa Romaq ñawpaq ishkay hark'ayninkunata urmachin, hinaspan Augusto César kinsa kaqninta Actiumpi atipan.

Kunan pacha Romaqa ñawpaqta uray suyup qhapaqninta 1989 watapi atipan, tawa chunka kaq soqtachasqa chhikaq hunt'asqanman hina, hinaspa chunka kaq chhikaqwan rikuchisqa hina. Chaymanta Domingo kamachiy tiempopi kunan pacha Romaqa iskay kaqta hinaspa kinsa kaq hark'ayninta Estados Unidoswan atipan, chaymanta Naciones Unidasqa usqhayllataq acuerdonkuwan papal atiyinman suyuyininta qunankupaq. Pagano Romaqa Pompeyowan iskayta atiparqan, chaymantataq hukta; papal Romañataq 1989 watapi hukta atiparqan, chaymantataq qatiq ishkayta soqtachunka kaq chhikaqpi atipan, maypichus Pompeyoqa iskay kaq atipayninwan señalasqa kachkan.

Ima hina huk kashan pagano Romaq Actiumpi kimsa kaq hark'ayninta atipasqan karqan, ichaqa 538 watapi, gotokuna Roma llaqtamanta qarqusqam kashaqtin, kimsa kaq hark'ayta atipaspa Romaqa ancha hatun atiyiniyuqta kamachin.

Señor Diosqa mana imatapas ruwankachu, manaraqmi pakasqan yuyayninta kamachiqnin profetakunaman rikuchispa. Amós 3:7.

Señorqa cheqaqmi qonanqa qhipa rikuchiyta chay waqaychana señalmanta, Danielpa qillqasqanpi "ch'usaqyachiq millay ruway" nisqahinata rikuchisqa, manaraq ch'usaqyachiy chayamuchkaptin. Chay waqaychana señalqa sut'i alianza kan, Reaganpa pakasqa alianzanwan tupachisqa, 2025 watapi rikuchisqa. Señorqa manam muchuyta apamunqachu, manaraq ñawpaqta waqaychayta qospa; hinaspa Amosqa ancha sut'ita nin ima kasqanta chay pakasqa revelación nisqaqa sirviente-kunaman, hinaspa pimanpas dirigisqa kasqantapas.

Uyariychis, Israelpa churinkuna, kay simita Señor qankunapaq rimarisqanta, Egipto suyumpi lloqsichimusqayki llapan aylluykipaqqa, nispa: Qankunallatam reqsisqani kay pachapi llapan ayllukunamanta; chayraykum llapan mana allin ruraynikichiskunamanta qankunata muchuchisqa. Amós 3:1, 2.

Amospaqa rimaykuchkan Diospa akllasqa, pactoman churasqa llaqtanpa qhipa mirayninman, paykunaqa muchuchisqa kananpaq, Ezequiel pusaqniyuqpi intiyman k'umuykuq iskay chunka phisqa qharikuna hina tupaspa. Amospaqa Laodicea willakuyta rikuchkan, chaymi kinsa kaq angelpa willakuynin hucha pichasqa kay pachapi, kawsakkuqkunapa taripay pacha ukhupi. Amospa waqyayninqa iskay partiokunapa hukllachakuy patanpi sayarishqa.

¿Iskay runakunaqa hukllapi purinqakuchu mana rimanakuspa? ¿León sach'api qaparinqachu mana llamk'anan kaqtin? ¿Malt'a león mach'ayninmanta waqyarinqachu mana imatapas hap'ispa? ¿Pichiwaqa kay allpapi toqllaman urmanmanchu mana paypaq toqlla kaqtin? ¿Pipas allpamanta toqllata oqarinqachu mana imatapas hap'ispa? ¿Cornetata llaqtapi waqachinqakuchu runakuna mana manchakunankupaq? ¿Llaqtapi mana allin kay kanmanchu, Señor mana chayta rurasqa kaqtin? Amós 3:3–6.

Iskay allin yuyachiy, iskay puriqkuna huklla hina kуска purisqanmanta, churakusqa kashan huk p'isquta kay pachamanta toqllawan hap'iqmanta rimaypa ukhupi. P'isqkunanaqa religioso cuerpokunapa señaalkunanmi, hinaspapas papadoqa Apocalipsispi llapa map'a, cheqnikusqa p'isqkunapa huk jaulannim.

Hinaptinta atipaq kallpawan sinchiwan, nispá: Hatun Babilonia urmaqmi, urmaqmi, supaykunapa tiyananman tukusqa, llapa qhelli espiritukunapa pakakunaman, llapa qhelli cheqnisqa piskokunapa wisq'asqa kananmanpas. Llapa nacionkunam paypa waqllikuyninpa phiñakuq vinonta upyasqaku; kay pachapa reykunapas paywan waqllikurqanku; kay pachapa rantikuqkunapas mikhuy allinkaykunapa ancha achkha kayninwan qhapaqyayarqanku. Apocalipsis 18:2, 3.

Huk jaulapi uywasqa p'isqumi hap'isqa p'isqumantaq; chay hinallataq, huk nación Roma llaqtaq qollana warmiwan wañuy huchapi urmashpan, hap'isqa p'isquman tukupun. Hinaspa p'isqunkuna proféticokunamanta llapanmanta hanaqman oqarisqa p'isquqa chay atinyuqmi, kinsaray wasin ruwasqa, sayachisqa domingo leypi, paypa chiqninpi, chayqa Sinar, chayqa Babilonia. Chaymi p'isquqa 1798 watapi wañuchiq ch'akiyta chaskirqa, ichaqa Zacarías nisqanman hina, canastan pataman plomo qhipata churapusqa karqa; chaymanta qhepaman ichaqa espiritismoq p'isqunkunaqwan hinaspa apostata protestantismomanta oqarichisqa karqa.

Chayqa qhawaywan rimarisqa angel lloqsispa niwarqa: Kunanqa ñawiykikunata oqarispa qhaway, ima kay lloqsimuq kasqanta. Hinaptin ñoqa nirqani: ¿Imataq kay? Hinaspan pay nirqa: Kayqa huk efa lloqsimuqmi. Astawanpas nirqa: Kaymi paykunap rikch'ayninku llapa kay pachapi. Qhawariy, huk plomomanta huk talento oqarisqa karqa; kaymi huk warmi efap chawpinpi tiyaykuchkaq. Hinaspan nirqa: Kayqa mana allin ruraymi. Hinaspan efap chawpinman wisch'urqa; hinaspan plomop llasayninta siminman churapurqa. Chaymanta ñawiykunata oqarispay, qhawarirqani; qhawariy, iskay warmikuna lloqsimurqanku, wayrataq riprankunapi karqa; riprankunataq cigüeñap riprankunahina karqanku. Hinaspan efata oqarirqanku kay pachawan hanaq pachawan chawpinpi. Chaymantan rimariwaqniy angelta tapurqani: ¿Maymanmi kaykuna efata apan? Hinaspan pay niwarqa: Shinarmanta allpapi wasita sayachinankupaq; chaypi takyachisqa kanqa, hinaspan kikinpa tiyananpi churakusqa kanqa. Zacarías 5:5–11.

Amospa tuqllan pichqanta allpamanta hap'in, imaraykuchus chayqa rikusichin utqayllam hamuq dominiku kamachiy ñawpaqpi kaq huñunakuyta, maypichus allpa-pisqu hapisqa kan; hinaspataq Amospa nisqanman hina, chay huñunakuyqa huk qhapaq piñakuymi Laodicea nisqapi qanchis p'unchay samana Adventismo contra, imaraykuchus llaqtapi waqyasqa kachkanqa huk waqachiq pututu, chaytaq paykuna mana uyariyta munanqachu.

¿Trompetatachu llaqtapi waqachisqa kaptinchu runakuna mana manchakunman? ¿Llaqtapi mana allin imapas kanmanchu, Señor Dios mana rurasqa kaptin? Cheqaqmi Señor Diosqa imatapas mana ruranqachu, mana ñawpaqta sirviqninkunaman, profetakunaman, pakasqan yuyayninta rikuchispaqa. Leónqa qaparirqanña, ¿pitaq mana manchakunmanchu? Señor Diosqa rimarisqanñam, ¿pitaq mana profetizaspas rimarinqachu? Amós 3:6–8.

Qaparin Leónqa Judá ayllumanta Leónmi, paymi Cristota rikuchin profético Siminta sellaspa hinaspa kichaspa. 2025 watapi kichasqa alianzaqa Cestioq muyuykuy asedionninmi, hinaspa Diospa llaqtanpa suwaqkunapa señalan kaymi sayarichisqa, iskay puriqkuna kуска puriyta rikuspalla, mayqenkunapas mana hayk'aq coexistiyta atinkuchu. Romaqa protestantekunawan aliadakuspa hinaspa churasqa kayqa huk oxímoronmi; protestante kayqa Romapa contranpi

protestayta niymi.

Kay qatiqaykunata hamuq qillqapiq qipamanpas riqsichisunchik.

Paqarisqa qhispiyta manamña waktinchu

“Hinallataq yuyarichun, Romaqa mana hayk’aqpas tikranchu nisqanwan hatunchakun. Gregorio VII hinaspa Inocencio III pa yachachisqan kamachikuykunana, kunankamapas, Iglesia Católica Romana pa yachachisqan kamachikuykunallataqmi kachkan. Payqa atiyuniyuq kayman chayaspaga, ñawpaq pachak watakunapi hina kallpawanmi kunanpas chaykunata rurayman churayman. Protestantekunaqa ancha pisi yachanku imatachus rurashankuta, Domingo hatunchasqa kay llamk’aypi Roma pa yanapayninta chaskiyta munaspa. Chaykuna munasqankuta hunt’achiyllapi sonqonkuta churashaqtinkum, Romaqa munashanmi atiyinta kutichiyta, chinkachisqan hatun kamachikuyninta kutirimuchiyta. Huk kuti Estados Unidos llaqtapi kay kamachiy taqyachisqa kaptin: iglesiaq estadopa atiyinta llamk’achiyta uta q kamachiyta atinman; religionmanta ruraykunaqa kay pachapi leykunawan kamachisqa kananman; qispi simipiqa, iglesia hinaspa estado pa kamachikuynin yuyay-sunquman apaykachanapaq kananman; chayqa kay suyupi Roma pa atipayninqa mana iskayrayayuqmi.”

“Diospa siminmi qayna chayamunan peligro ta willarqan; kayta mana kasuspankuqa, protestante pachaqqa yachankukun Romaq cheqaq munayninkuna imas kasqanta, ichaqa trampamanta ayqekuyqa ñam qhipa kaptinraq. Payqa ch’inllamanta atiyuniyuqman wiñashan. Yachachikuyninkunaqa kamachiy wasikunapi, iglesiakunapi, runakunaq sonqonkupipas kallpachakuchkan. Payqa hatun, sinchi sayasqa ruwasqankunata huñuchkushan, pakasqa ukhunkunapi ñawpaq ñak’arichisqankuna yapamanta rurakunanpaq. Pakallamanta mana reqsisqa hinam kallpankunata sinchiyachishan, pachaga chayamuspa maqanakunanpaq paypa kikim munayninta hunt’achinanpaq. Tukuy munasqanqa allin sayanakuyllam, chaytaqa ñam qosqankuña. Mana unaymanta rikusunmi hinaspa musyapusunmi elemento romanoq munaynin ima kasqanta. Pipas Diospa siminta creenqa hinaspa kasukunqa, chayraykum k’amisqa hinaspa qatiykachasqa kanqa.” The Great Controversy, 581.

“Kay pachapiqa kashan huk pacha mana allin kaypi, llullakuypi, pantasqa yuyaypi, wañuypa llanthun ukhupipuni,—puñusqa, puñusqa. Pitaq alma nanaywan llakikuchkan paykunata rikch’achinampaq? Ima simitaq paykunaman chayanman? Yuyayniyqa apasqa kachkan hamuq p’unchaykunaman, maypachachus señal qosqa kanqa: ‘Qhawariychik, kasarakuq qhari hamushan; lloqsiychik paywan tinkuq.’ Ichaqa wakinkunaqa suyanqaku lamparankuta hunt’achinankupaq aceiteta jap’iqiyta, hinaspa qhipa kaptinraqmi tarinqaku runa kay, mayqinchus aceitewan rikuchisqa kashan, mana hukman qusqaqchu kasqanta. Chay aceiteqa Cristoq chiqap kayninmi. Chayqa runa kayta rikuchin, hinaspa runa kayqa mana hukman qusqaqchu. Mana pipas hukpaq aseguranmanchu. Sapa hukmi kkillanpaq tarinan huchapa llapan qhellisqanmantapas pichasqa huk runa kayta.” Bible Echo, 4 de mayo de 1896.

“Imaynanpi qhawarirqani wakcha almaskuna kunan pacha cheqaq yachachiy mana kaptin wañusqankuta, hinaspa wakinkunaqa cheqaqta iñisqankuta nispa willakuspa, Diospa rurayninta ñawpaqman apananpaq munasqa yanapakuykunata hark’aspa paykunata wañuchishaqta saqisqankuta, chay qhawariyqa ancha nanaymi karqa, hinaspa angelmanta

mañakurqani chayta ñuqamanta anchuchinanpaq. Rikurqani imaynachus Diospa causan paykunapa wakin kaqninkumanta mañakusqa kaptin, Jesúsman hamuq wayna runa hina (Mateo 19:16–22), llakisqa ripurqanku; hinaspataq mana unayllañachu chay hunt'asqa azoteqa paykuna patapi pasaspa, llaqtankuta llapanta picharunqa, chaymantataq allpapi kaq imankunata sacrificio hina quspayku hanaq pacha pi qori qhipichasqata waqaychanankupaqqa ñam qhipa karqan.” Primeros Escritos, 49.

“Judasqa rikurqanmi mañakusqankuna manam imapaqpas kasqanta, chaymi usqhaylla salanmanta llusqimuspa qapariq: ¡Ancha qhipam! ¡Ancha qhipam! Payqa musyarqanmi mana atisqanta kawsayta Jesús chakatasqa kasqanta rikunankama, hinaspan llakiywan llusqispa sipikuyta ruwarqan, kunkanman watakuspa.” The Desire of Ages, 722.